

Рівненський державний гуманітарний університет
Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра політології і соціології

Правознавство

Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів
ФППМВ та дистанційного навчання

спеціальність	014 Середня освіта (історія)
освітня програма	014 Середня освіта (історія)

Рівне-2020

УДК 34(072)

П68

Правознавство. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів ФПМВ та дистанційного навчання / Т.М. Кузьма. – Рівне: РДГУ, 2020. – 14 с.

Розробник: к.і.н., доц. Кузьма Т.М.

Рецензенти:

Гуменюк Оксана Володимирівна – кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України Рівненського державного гуманітарного університету.

Шокало Юлія Миколаївна – завідувача відділом «Рівненської Малої академії наук учнівської молоді», кандидат історичних наук.

У Методичних рекомендаціях визначають загальні засади організації самостійної та індивідуальної роботи студента та дистанційного навчання, передбаченого освітніми програмами та навчальними планами з дисципліни «Правознавство». Затверджено на засіданні кафедри політології і соціології Протокол № 5 від 19 жовтня 2020 року.

Завідувач кафедри політології і соціології

_____

(доц. Терешко. Ю.М.)

Схвалено навчально-методичною комісією факультету за спеціальністю 014 Середня освіта (історія).

Протокол від “ ____ ” _____ 2020 року № ____

Голова методичної комісії

_____

(доц. Галуха Л.Ю.)

© 2020 р.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Організація та забезпечення самостійної роботи здобувачів вищої освіти.....	4
2. Тематика та планування самостійної роботи студентів.....	6
3. Види самостійної роботи студентів.....	7
4. Контроль і оцінювання самостійної роботи студентів.....	11
5. Рекомендовані джерела і література.....	13

Вступ

Методичні рекомендації є складовою системи методичного супроводу освітнього процесу і спрямовані на підвищення якості підготовки фахівців та створення умов для ефективної організації навчального процесу. Вони визначають загальні засади організації самостійної та індивідуальної роботи, організації дистанційного навчання, передбаченого освітніми програмами та навчальними планами, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти.

1. Організація та забезпечення самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Самостійна робота здобувачів вищої освіти будується із урахуванням навчальних планів та навчальних програм із вивчення певної дисципліни, а також інтересів і необхідних знань студента. Самостійна робота буває двох видів: аудиторна (виконується під чітким контролем викладача) і позааудиторна (виконується самостійно студентами в бібліотеці, вдома тощо). Позааудиторна навчальна діяльність спирається на самодіяльність, свідомість, та активність та ініціативу студента. Вірно організована позааудиторна діяльність в розвитку студента має не менш важливе значення, ніж активна робота в аудиторії.

Самостійна робота студента спрямована на досягнення ним запланованих освітньою програмою результатів навчання, а також формування загальних та спеціальних компетентностей, оволодіння досвідом дослідницької, творчої, пошукової діяльності.

На заняттях викладач повинен зорієнтувати студента на самостійну діяльність. Хоча здатності і можливості студентів до самостійної роботи різні, загальні вимоги до організації такої роботи однакові для всіх: регулярність і систематичність, виділення головного в будь-якому матеріалі, розуміння його, а не заучування тощо.

Самостійна робота студентів виконує певні дидактичні функції, із яких найбільш важливі:

- закріплення знань, умінь та навичок, отриманих під час вивчення навчального матеріалу;
- розширення і поглиблення навчального матеріалу, який вивчався в аудиторії;
- формування умінь і навичок самостійного виконання вправі завдань;
- розвиток самостійного мислення шляхом виконання індивідуальних завдань в обсязі, який виходить за межі матеріалу за програмою, але відповідає можливостям студента;
- надання студентам можливостей виконувати творчі завдання;
- індивідуалізація самостійної роботи студентів, наявність індивідуальних завдань, які можуть виконувати за бажанням всі студенти або окремі з них, що сприяє самореалізації студента, його професійному саморозвитку.

Для здійснення систематичного поточного контролю і стимулювання регулярної роботи студентів розроблено критерії оцінювання всіх форм самостійної роботи студентів.

Тематика самостійної роботи здобувачів вищої освіти має базуватися на робочій програмі навчальної дисципліни «Правознавство» / силабусі.

Методичні матеріали до самостійної роботи студентів містять:

- теми відповідно до робочої програми «Правознавство»;
- питання та завдання для опрацювання та самоконтролю з кожної теми, модулю та курсу в цілому;
- ІНДЗ з рекомендаціями до його виконання;
- творчі завдання;
- перелік інформаційних джерел, список нормативно-правових актів та рекомендованої літератури;
- критерії оцінювання навчальних досягнень студентів за результатами самостійної роботи.

У процесі організації самостійної роботи студента, тим паче в умовах дистанційного навчання передбачається можливість отримання студентами необхідної консультації у викладача.

З метою забезпечення ефективності та безперервності освітнього процесу передбачено використання мобільних онлайн платформ, інтернет ресурсів, інформаційно-комунікаційних технологій.

2. Тематика та планування самостійної роботи студентів

З метою раціонального розподілу часу між вивченням відповідних тем дисципліни «Правознавство», для недопущення навчального перевантаження студентів, передбачено наступне нормування навчального навантаження відповідно до тематичного планування:

МОДУЛЬ 1. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО

Тема 1. Загальні положення конституційного права України - 5 год.

Тема 2. Система органів влади в Україні – 5 год.

МОДУЛЬ 2. НАЙВАЖЛИВІШІ ПОЛОЖЕННЯ ОКРЕМИХ ГАЛУЗЕЙ ПРАВА

Тема 3,4. Загальні положення трудового права України – 10 год

Тема 5,6. Загальні положення цивільного права України - 10 год

Тема 7. Загальні положення сімейного права України – 5 год

Тема 8. Загальні положення адміністративного права України – 5 год

Тема 9,10. Загальні положення кримінального права України – 10 год

3. Види самостійної роботи студентів

Самостійна робота студента складається із підготовки до семінарських та інших видів занять шляхом виконання усного та письмового домашнього завдання. У процесі самостійної роботи студенти закріплюють навчальний матеріал, засвоєний на лекційних заняттях, а також опановують окремі програмні питання, що передбачені для самостійного вивчення. Самостійна робота з підготовки до семінарських занять здійснюється за відповідним планом, що містить до кожної теми перелік програмних питань, які виносяться на обговорення на семінарське заняття та самостійне вивчення за відповідною темою. Взявши за основу прослуханий лекційний матеріал, опрацювавши нормативно-правові акти, основну і рекомендовану для поглибленого вивчення літературу, студенти готують тези повідомлень, а також можуть обирати тему доповіді чи презентації її на семінарі. Дана доповідь повинна містити, крім висвітлення самої сутності виявленої студентами проблеми, обґрунтування її актуальності та власні пропозиції щодо її вирішення. Доповідь повинна стосуватися теми семінарського заняття, проте вона може охоплювати більш широке коло питань, ніж передбачаються планом семінарського

заняття. Також студенти самостійно виконують письмові домашні завдання (вирішують ситуаційні задачі, керуючись методичними вказівками щодо їх розв'язання), здійснюють самоконтроль своїх знань за допомогою вирішення навчальних тестів, складання логічних схем, заповнення таблиць тощо.

З навчальної дисципліни «Правознавство» студенти виконують (письмово, з поданням викладачу для перевірки), такі види самостійної роботи:

1. Ознайомлення з рекомендованими джерелами і літературою до теми з підготовкою опорного конспекту питань для обговорення на семінарському занятті (студенти мають ґрунтовно опрацювати рекомендовані інформаційні джерела до теми, письмово скласти опорний конспект питань для обговорення на семінарському занятті).

2. Складання термінологічного словника до теми (термінологічний словник оформлюється рукописно чи у друкованому вигляді).

3. Розроблення структурно-логічних схем за темами (структурно-логічні схеми за темами оформлюються рукописно чи у друкованому вигляді).

4. Виконання тестових завдань (студентам слід взяти до уваги, що до кожного модуля подані по 20 тестових завдань, оформлені в два варіанти).

5. Вирішення ситуаційних юридичних задачок (відповіді на питання ситуаційного завдання оформлюються рукописно чи у друкованому вигляді з посиланням на відповідні нормативно-правові акти).

Окрім того, студенти повинні самостійно опрацювати окремі питання до кожної лекційної теми, оформити їх в доповідь.

Індивідуальне завдання є додатковою частиною поза аудиторної самостійної роботи студента над навчальною дисципліною «Правознавство», яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і завершується разом із складанням підсумкового заліку із даної навчальної дисципліни. Метою ІНДЗ є самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з навчальної дисципліни «Правознавство». Завдання можуть мати комплексний характер і тоді до їх виконання можуть залучатися кілька студентів.

ІНДЗ подається у вигляді реферату (за об'ємом до 10 арк. формату А4) або мультимедійної презентації не пізніше ніж за 2 тижні до залікового модуля. Оцінка за ІНДЗ виставляється на заключному занятті з курсу на основі попереднього ознайомлення викладача із змістом ІНДЗ. Можливий також захист завдання шляхом усного звіту студента про виконану роботу (до 10 хв.) або презентації. Оцінка за ІНДЗ враховується при виведенні підсумкової оцінки.

Формулювання індивідуального завдання:

1. Записати відеоролик на тему: «Реалізація конституційного права на...», де на вибір студента розкривається суть та зміст одного з основних конституційних прав людини: право на життя, на охорону здоров'я, на медичну допомогу, на свободу та особисту недоторканність, на сім'ю, опіку і піклування, на ім'я, на повагу до гідності, честі та ділової репутації, на індивідуальність; на особисте життя та його таємницю; на інформацію, на місце проживання та недоторканність житла; на свободу літературної, художньої, наукової діяльності та вибору роду занять, на свободу

пересування, на освіту, на працю і т.д. Тривалість ролика 5-7 хв. В ньому роль має виконувати студент, який готує індивідуальне завдання.

2. Скласти трудовий договір, де в якості працівника виступає студент.
3. Підготувати презентацію на тему:
  1. Загальна характеристика Конституції України та історія внесення змін до неї
  2. Парламентаризм в Україні
  3. Інститут Глави держави в Україні
  4. Судова влада: система і реформування
  5. Трудова реформа: міфи і реальність
  6. Вибір професії і проблема зайнятості молоді
  7. Захист прав споживачів
  8. Авторське право в мережі інтернет
  9. Майнові права подружжя
  10. Приймні сім'ї та будинки сімейного типу.
  11. Правила безпеки дорожнього руху: адміністративна відповідальність
  12. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх

Вимоги до презентації:

Презентація індивідуального завдання складає 15 – 20 слайдів, на яких відобразити тему, план, концепцію презентації, зміст проблеми, фото і відео слайди, систематизований текстовий компонент, висновки, інші необхідні матеріали.

4. Підготувати реферат на тему:
  1. Державна символіка України: історія і сучасність
  2. Антикорупційні органи України
  3. Реформа виборчого законодавства

4. Суд присяжних в Україні
5. Соціальні відпустки за трудовим законодавством
6. Опіка та піклування
7. Безробіття як чинник стимулювання трудової дисципліни
8. Захист честі та гідності особи у цивільному праві. Моральна шкода
9. Особливості шлюбу з іноземцями
10. Особливості притягнення до адміністративної відповідальності
11. Обставини, що пом'якшують, обтяжують та виключають кримінальну відповідальність.
12. Звільнення від кримінального покарання та його відбування. Амністія. Помилування. Судимість.

4. Контроль і оцінювання самостійної роботи студентів

Контроль самостійної роботи студента є обов'язковою складовою і здійснюється:

- у процесі аудиторних занять (на лекціях, семінарах і практичних заняттях);
- у процесі модульного контролю;
- у позааудиторний час;
- в процесі семестрового контролю у формі заліку;
- у процесі заходів внутрішнього моніторингу якості освіти.

Основними функціями контролю за самостійною роботою студентів є:

- освітня (поглиблення теоретичних і практичних результатів навчання, надання допомоги студентам, консультування);
- діагностична (виявлення ускладнень, прогалин в засвоєнні знань, умінь та навичок студентами);

- дисциплінуюча (стимулювання до систематичної роботи над курсом);
- контрольна (співвідношення реальних результатів із очікуваними результатами навчання);
- оцінювальна (оцінка рівня досягнення результатів виконання завдань самостійної роботи студентів на основі визначених робочою програмою / силабусом критеріїв оцінення).

Засоби контролю самостійної роботи студента та методика його проведення обираються викладачем. Вони маю відповідати вимогам об'єктивності, оперативності, систематичності та мобільності.

Шкала оцінювання самостійної роботи студента:

№	Вид самостійної роботи	Орієнтовна кількість балів	Сума
1	Термінологічний словник	5 балів	5
2	Трудовий договір	5 балів	5
3	Реферат	5 балів	5
4	Презентація	10 балів	10
5	Відеоролик	10 балів	10
6	Модульне тестування	15 балів	30
7	Поточна робота на практичних / семінарських заняттях	7 балів	35
Всього			100

Поточний контроль самотійної роботи студента здійснюється в процесі вивчення навчальної дисципліни в усній, письмовій, тестовій формі, за допомогою виконання практичних завдань, ситуаційних юридичних задачок, творчих завдань, ІНДЗ.

Модульний контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання студентів на визначених його етапах. Розроблені викладачем тести (або інші питання модульної

контрольної роботи) мають охопити весь програмний матеріал окремого модуля, в тому числі питання, винесені на самостійне опрацювання.

Підсумковий семестровий контроль передбачає перевірку всього змісту навчального матеріалу з дисципліни «Правознавство» і здійснюється у формі заліку. Програма заліку має базуватися на визначених освітньою програмою результатах навчання та надавати викладачеві можливість здійснити перевірку їхнього досягнення.

Викладач зобов'язаний на початку вивчення навчальної дисципліни ознайомити студента із критеріями оцінювання задань самостійної роботи студента, пояснити їм систему накопичення балів за результатами самостійної роботи впродовж семестру.

Перелік питань і завдань до самостійної роботи студента, разом і з цими методичними рекомендаціями надаються студенту на початку вивчення дисципліни.

5. Рекомендовані джерела і література

1. Конституція України, прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1996.- №30.- Ст.141.
2. Цивільний кодекс України, прийнятий 16 січня 2003 р. // Голос України. – 2003. – № 45-46, 47-48.
3. Господарський кодекс України, прийнятий 16 січня 2003 р. // Голос України. – 2003. – № 49-50.
4. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 21-22, ст.135.
5. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р. // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1971. – № 50. – Ст. 375.
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення: чинне законодавство зі змін. та допов. станом на 1 груд. 2018 р. : офіц. текст. Київ: Паливода А. В. вид., 2018. – 283 с.

7. Кримінальний кодекс України від 5.04.2001 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 25-26, ст.131.
8. Виборчий кодекс України від 19 грудня 2019 р. // ВВРУ. – 2020. - № 7-9. – С. 48
1. Єрофєєнко Л. В. Адміністративне право: навч.-метод. посіб. / Єрофєєнко Л. В.; Харк. нац. автомоб.-дор. ун-т. Харків: ХНАДУ, 2013. - 171 с.
2. Веніславський, Ф. В. Конституційне право України в схемах і таблицях: навч. посіб. для студентів юридичних вузів та факультетів / Ф. В. Веніславський. Харків : Право, 2014. 376 с.
3. Дзера О.В. Правознавство: підручник. Вид. 12-те, перероб. і доповн. / Дзера О.В. – Київ: Юрінком Інтер, 2019 – 632 с.
4. Трудове право України: акад. курс: підруч. [для студ. вищ. навч. закл. / П.Д. Пилипенко, В.Я. Бурак, З.Я. Козак та ін]; за ред. П.Д. Пилипенка. – 5-те вид., перероб. і допов. - К. : Ін Юре, 2014. – С. 201. – 552 с.
5. Литвиненко Т. А. Кримінальне право України в поняттях і термінах: слов.- довід. для ВНЗ / Литвиненко Т. А. Харків: Форт, 2017. - 108 с.
6. Скаун О. Ф. Теорія права і держави: підручник. Вид. 4-те, допов. і переробл. Київ: Правова єдність, 2013. - 524 с.
7. Совгиря О. В., Шукліна Н. Г. Конституційне право України. Повний курс: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2018. - 556 с.
8. Цивільне право: підручник: у 2 т. / В.І.Борисова (кер. авт. кол.), Л.М.Баранова, Т.І.Бегова та ін.; за ред. В.І.Борисової, І.В.Спасибо-Фатєєвої, В.Л.Яроцького. – Х.: Право, 2011.
9. Цивільне, господарське та господарське процесуальне право у запитаннях і відповідях (практичний курс): практич. посіб. / упоряд.: В. І. Борисова та ін. Харків: Право, 2013. 175 с.

Інформаційні ресурси:

- www.rada.gov.ua
- www.president.gov.ua
- www.kmu.gov.ua

